

Etisk kodeks for dansk konkurrenceidræt

SEJLSPORT

Præambel

Denne etiske kodeks gælder for dansk sejlsport, herunder kapsejlsads.

Team Danmark og Danmarks Idræts-Forbund har i henhold til Lov om Eliteidræt (Lov nr. 288 af 26. april 2004) i et samarbejde udarbejdet en etisk kodeks for konkurrenceidræt. Udfra dette kodeks er Etisk Kodeks for sejlsporten og dennes værdier for individ og samfund udarbejdet. Sejlsportens etiske kodeks skal således danne en fælles, generel referenceramme samt være med til at inspirere forbund og klubber til at tage den etiske debat op. Kodeksen forudsætter de nationale og internationale regler og love, som gælder for idrætten.

Kapsejlads er baseret på vedtagne objektive regler, således at alle deltagere kender rammerne og reglerne for konkurrencen. Det er sejlsportens ambition at være åben og gennemsigtig, og det er kapsejladsens væsentligste attraktionsværdi, at der er tale om en gennemskelig konkurrence, hvor intet er givet på forhånd. Dermed skabes der et deltager- og tilskuerengagement, som er væsentligt for kapsejladsens fortsatte udbredelse og popularitet.

Kapsejlads i Danmark bygger også på en række sportslige principper, der sikrer, at kapsejladsen er et åbent system, hvor alle i princippet har en chance for at arbejde sig op på højeste niveau og gøre sig gældende.

Endelig er kapsejladsen i Danmark bygget op omkring en række skrevne og uskrevne etiske spilleregler, der er meget væsentlige at holde fast i: Fair play, respekt for modstanderne, ordentlig opførsel på og uden for banen mv. Det er Dansk Sejlunions ønske, at disse skrevne og uskrevne etiske regler bliver eksponeret i kapsejladsen, så der sendes de rigtige signaler til børn og unge. Dette indebærer, at voksne kapsejlere, trænere, ledere og forældre skal være deres ansvar bevidst som rollemodeller.

For samfundet er kapsejlads en vigtig brobygger mellem forskellige kulturer, religioner, sociale og etniske grupper mv. Idræt, herunder kapsejlads, er et sprog, som alle kan tale og forstå, og den kontakt, som idrætten skaber mellem forskellige befolkningsgrupper, som ellers ikke har meget at gøre med hinanden i det daglige, er med til at styrke Danmark som et samfund præget af respekt og tolerance mellem mennesker.

For det enkelte individ betyder kammeratskabet og fællesskabet inden for kapsejlads, at man udvikler sig personligt og i forhold til at indgå i sociale relationer på andre områder i livet. Kapsejlads foregår typisk i foreningsregi, og foreningsidrættens principper om forpligtende fællesskab, demokrati og frivillighed indeholder dannelsesidealer, som udvikler børn og unge til at blive gode kammerater, til hjælpsomhed og til forståelse for, hvordan et demokratisk samfund fungerer.

Fordybelsen i kapsejlads udvikler endvidere børn og unges koncentrationsevne og forståelse for, at det kræver træning, koncentration og engagement, hvis man skal forbedre sig. Endelig giver kapsejladsens legebetonede karakter en livsglæde for børn, unge og voksne, som er af stor værdi for det enkelte menneske og samfundet som sådan.

Kapsejlads har desuden den store kvalitet, at både udøverne og tilskuerne engageres følelsesmæssigt. Kapsejlads er således præget af engagement, intensitet og viljen til sejr, og disse egenskaber står på ingen måde i kontrast til den etiske kodeks.

Dansk Sejlunion, såvel som Team Danmark og Danmarks Idræts-Forbund, ønsker, at disse mange forskellige, grundlæggende værdier fortsat sætter sit præg på kapsejladsen i Danmark. Formålet med denne etiske kodeks er derfor at formulere

og systematisere de ovenfor nævnte grundlæggende værdier i egentlige etiske normer.

Etisk kodeks for kapsejls træder i kraft d. 01.01.2009. Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at der løbende vil være behov for tilpasninger af kodeksen, og at kodeksen derfor ikke må betragtes som en statisk, uforanderlig størrelse. Dansk Sejlunions bestyrelserne vil med jævne mellemrum evaluere den etiske kodeks og vil om nødvendigt revidere den etiske kodeks.

Dansk Sejlunions bestyrelse har besluttet, at specielt de etiske normer i kapitel 5 – 'Etiske normer for børn og unge op til 15 år' - skal være i fokus.

Etisk kodeks for kapsejls har følgende indhold:

Kapitel 1:	Etiske normer for kapsejlere
Kapitel 2:	Etiske normer for trænere
Kapitel 3:	Etiske normer for kapsejlsledere (baneledere og dommere)
Kapitel 4:	Etiske normer for ledere og ansatte i klubber og organisationer
Kapitel 5:	Etiske normer for sejlsport for børn og unge op til 15 år
Tillæg:	Sammenfatning.

Fælles for disse etiske normer er:

- at kapsejls skal være udviklende for alle implicerede og at sporten dyrkes med glæde, samt at kapsejls er præget af fairness og sportsmanship.
- at alle gør deres bedste
- at alle parter overholder kapsejlsreglerne og normerne for fair play!
- at alle parter talent, potentiale og dygtighed respekteres – uafhængigt af køn, race, etnisk, politisk og religiøst tilhørsforhold samt seksuel orientering.
- at afgørelser truffet af kapsejlsledere og andre officials respekteres
- at helbred altid prioriteres højt og at unødvendige helbredsrisici undgås
- at alkohol og andre rusmidler ikke er forenelige med kapsejls
- at enhver for doping bandlyses
- at truende og voldelig adfærd aldrig accepteres
- at nedsættende tale og skældsord i forhold til alle sejlsportens aktører er uacceptabelt

Kapitel 1

Etiske normer for udøvere (kapsejlere)

De fleste kapsejlere søger kapsejladsens/sejlsportens indbyggede værdier. Kapsejlads kan give mange gode oplevelser af glæde, fællesskab, udfordring, spænding, præstation og udvikling. Her ser man kapsejladsens nære slægtskab med legen, og under de umiddelbare oplevelser ligger der dybere værdier. Under kapsejlads kan udøvere på konkret og direkte vis afprøve, hvem de er, og hvad de kan blive, ligesom de kan afprøve forholdet til andre mennesker. Under kapsejlads udforsker udøveren sin identitet og egenart. Således kan kapsejlads være en arena for menneskelig vækst og udvikling.

Men kapsejlads har også slægtskab med kampen og konflikten. Og konfliktindstillingen kan give destruktive udslag. Kapsejlads kan blive en strid om ekstern gevinst: prestige og profit. Under kapsejlads kæmper nogle med frygten for at tabe, og andre bliver kyniske og tager ethvert middel i brug for at vinde. Således kan kapsejlads være en arena for degradering af mennesket og menneskelige værdier.

De følgende normer henviser til handlinger og holdninger, som kendetegner kapsejlere, der søger kapsejladsens positive værdier.

1. Gør altid dit bedste!
2. Vis værdighed både ved sejr og nederlag!
3. Respektér de afgørelser, som er truffet af kapsejladsledere og andre officials!
4. Samarbejd åbent og ærligt med dine trænere og andre, som støtter dig!
5. Tag selv hovedansvaret for din idrætslige udvikling og præstationer!
6. Bevar en høj standard for din personlige opførsel i og uden for konkurrence! Vær opmærksom på din betydning som rollemodel!
8. Undgå intim kontakt med din træner!

Kapitel 2

Etiske normer for kapsejladstrænere

Trænere søger efter kapsejlerens potentiale for forbedring, og trænere tilrettelægger træningen, for at dette potentiale kan realiseres på bedst mulig måde. Men den gode træner har også et større mål. Han eller hun kender kapsejladsens som en arena for menneskelig vækst og udvikling, hvor der skabes trænings- og konkurrencemiljøer kendetegnet af glæde, fællesskab og orientering mod mestring. Den gode træner udvikler hele kapsejlere: fysisk, psykisk, socialt og moralsk. Den gode træner er en menneskeudvikler. Ligesom gode kapsejlere har også gode trænere talent. I en god træner-/udøverrelation er der to ligeværdige parter, som udvikler hinanden gensidigt.

Træneren er en nøgleperson med hensyn til at forme holdninger og værdier hos de kapsejlere, han eller hun har ansvaret for. Heri ligger der stor magt. Den uansvarlige træner udnytter en sådan magt på tværs af udøvernes interesser. Den kyniske træner ser udøvere som middel i sin egen karriere og behandler udøvere som underordnede midler til at nå egne mål.

De følgende normer henviser til handlinger og holdninger, der kendetegner den gode træner.

1. Behandl alle kapsejlere individuelt og på kapsejlerens præmisser!
2. Sørg for, at træning og kapsejlads er passende i forhold til udøverens alder, erfaring, talent og modenhed!
3. Inddrag kapsejleren i beslutninger, som berører dem, og lær den enkelte kapsejler at tage sin del af ansvaret for sin opførsel og idrætslige udvikling!
4. Vær fair, omsorgsfuld og ærlig over for udøveren!
5. Giv konstruktiv kritik og undgå overdreven negativ kritik!
6. Vis interesse og omsorg for syge og skadede udøvere!
7. Søg samarbejde med andre trænere og specialister, hvor det tjener kapsejleren!
8. Anerkend kapsejlerens ret til at modtage råd og vejledning fra andre trænere!
9. Undgå enhver seksuel tilnærmelse af og intim kontakt med kapsejlerne!
10. Bevar en høj standard for din personlige opførsel i og uden for kapsejlads! Vær opmærksom på din betydning som rollemodel!

11. Vær aktiv modstander af misbrug af doping og illegale rusmidler! Vær aktiv modstander af brug af alkohol og tobak i kapsejladsmæssig sammenhæng!
12. Behandl alle kapsejlere ligeværdigt - uafhængigt af køn, race, etnisk, politisk og religiøst tilhørsforhold, samt seksuel orientering!
13. Udnyt aldrig din virksomhed som træner til at fremme egne interesser på bekostning af kapsejlernes og/eller kapsejladsens interesser!

Kapitel 3

Etiske normer for kapsejlsledere (baneledere og dommere)

Kapsejlslederens vigtigste opgaver er at sikre en retfærdig og fair kapsejls, som varetager kapsejlsens idealer. Derfor spiller kapsejlslederne en nøglerolle i udviklingen af kapsejls. I hver eneste kapsejls skal kapsejlslederen sætte rammerne for acceptable og uacceptable handlinger og opretholde retfærdighed og fairness. Og i hver eneste kapsejls må kapsejlslederen have øje for kapsejlsernes holdninger og værdier: *om* regelbrud begås med eller uden hensigt, *om* kapsejlsene saboterer kapsejlsens idé eller ej, og *om* bestemte handlinger er gjort med hensigt om at skade eller ikke. Kapsejlslederne former udviklingen af kapsejls på konkret og direkte måde.

En god Kapsejlsleder er upartisk, ubestikkelig, retfærdig, bestemt og samtidig tålmodig. Kundskaber og færdigheder hos en god Kapsejlsleder er lige så beundringsværdige som kundskaber og færdigheder hos en god kapsejls og træner. Idrætten afhænger af kapsejlslederens indsats. Kapsejlsledergerningen afkræver respekt.

Men kapsejlslederens magtposition kan også bruges på destruktiv vis. En uredelig, partisk og korrupt kapsejlsleder er en direkte trussel mod kapsejlsens idealer. I kapsejls på højt plan kan udfaldet af kapsejlsen have meget store prestigemæssige og økonomiske konsekvenser. Den svage kapsejlsleder kan lade sig friste af snæver egeninteresse og gennem falske afgørelser direkte ødelægge kapsejlsen.

De følgende normer henviser til handlinger og holdninger, som kendetegner den gode kapsejlsleder.

1. Vær upartisk!
2. Vær altid grundigt forberedt på opgaven
3. Gør altid dit bedste
4. Hav altid som mål at realisere de præstationsideal, der gælder inden for kapsejls
5. Vis respekt for kapsejlsere, trænere og dem, der støtter dem, og vær åben for at begrunde dine beslutninger!
6. Tag ansvaret for de beslutninger, der tages!
7. Søg kundskab og vær altid opdateret om udvikling inden for kapsejls!
8. Udnyt aldrig din virksomhed som kapsejlsleder til at fremme egne interesser på bekostning af kapsejlsernes og/eller kapsejlsens interesser!

Kapitel 4

Etiske normer for ledere og ansatte - der i klubber og organisationer beskæftiger sig med kapsejlads

En leder og ansat tager medansvar for organisering og drift af kapsejladser, klubber og forbund og lægger på afgørende måde grundlaget for, at kapsejladsaktiviteter kan finde sted. Gode ledere og ansatte tilrettelægger en åben, retfærdig og økonomisk ansvarlig kapsejlads i overensstemmelse med kapsejladsreglerne. Gode ledere og ansatte viser ansvar ved at opbygge en inkluderende kapsejlads med vægten lagt på demokrati, der tjener fællesskabet og samfundet.

Ledere og ansatte har også positioner, som kan misbruges. I nogle tilfælde tager egeninteressen over i forhold til fællesinteressen. Dårlige ledere og ansatte misbruger deres positioner for at skaffe sig selv fordele på tværs af den organisation og den kapsejlads, de er sat til at lede.

De følgende normer henviser til handlinger og holdninger, som kendetegner den gode leder og ansatte.

1. Værn om organisationens legitimitet og dens åbenhed og demokratiske værdier!
2. Påtag dig ansvaret for, at de formelle og etiske normer efterleves i hele organisationen!
3. Behandl alle kapsejladsens aktører som ligeværdige - uafhængigt af køn, race, etnisk, politisk og religiøst tilhørsforhold samt seksuel orientering!
4. Inddrag relevante medlemmer i beslutningerne!
5. Bevar en høj standard for din personlige opførsel i og uden for kapsejlads!
6. Løs tvister retfærdigt og omgående i overensstemmelse med kapsejladsreglerne!
7. Vær opmærksom på og tag dit retlige ansvar alvorligt!
8. Administrer kapsejladsen efter økonomisk holdbare principper!
9. Udnyt aldrig din virksomhed som leder eller ansat til at fremme egne interesser på bekostning af organisationens interesser!

Kapitel 5

Etiske normer for kapsejlads for børn og unge op til 15 år

God børne- og ungdomskapsejlads er kendetegnet ved, at kapsejlerne trives, at flest muligt ønsker at kapsejle, at kapsejlere udvikler sig fysisk, psykisk og socialt, at oplæringen er tilpasset kapsejlerens alder, udvikling og behov, at kapsejleren oplever mestring og fremgang gennem individuel vejledning og opmuntring, og at træningen er legebetonet. Det overordnede mål med børne- og ungdomskapsejlads er at give kapsejleren mulighed for alsidig udvikling og for at mestre forskellige færdigheder for så i teenageårene eventuelt at specialisere sig. Således kan grundlaget lægges for en varig lyst til at dyrke kapsejlads og fysisk aktivitet. Præstation må ikke prioriteres foran læring.

Men børne- og ungdomskapsejlads realiseres slet ikke altid i henhold til disse idealer. Voksne kan have ambitioner og opstille mål uafhængigt af kapsejlerens egne præmisser. Tidlig specialisering, træning og hård kapsejladsorientering kan forstyrre kapsejlerens udvikling både fysisk, psykisk, socialt og moralsk. Børne- og ungdomskapsejlads kræver trænere med solid kompetence og værdiforankring.

De følgende normer henviser til handlinger og holdninger, som kendetegner den gode børne- og ungdomskapsejlads.

I. Etiske normer for sejlerne

1. Gør altid dit bedste!
2. Overhold kapsejladsens regler og normerne for fair play!
3. Deltag i kapsejlads for din fornøjelses skyld, ikke fordi du skal behage dine forældre eller trænere!
4. Vis respekt over for alle andre kapsejlere!
5. Lad være med at diskutere med kapsejladsledere eller andre officials!
6. Vis respekt og vær åben og ærlig i forhold til de trænere og ledere, som har ansvar for dig!
7. Undlad hånende eller nedladende tilråb til eller udtalelser om konkurrenter, kapsejladsledere, andre officials, trænere eller ledere!
8. Opfør dig over for andre, som du selv gerne vil have, at de opfører sig over for dig!

II. Etiske normer for trænere

1. Vær et godt eksempel for dine kapsejlere!
2. Skab mulighed for og motivér kapsejleren til at udvikle sit individuelle talent!
3. Tilrettelæg træning og kapsejlads således, at den er passende i forhold til hver enkelt udøvers alder og udviklingstrin!

4. Overhold og respektér kapsejlsreglerne og procedurer og tilskynd kapsejlerne til at gøre det samme!
5. Lær dine kapsejlere at optræde med respekt over for kapsejlsledere, officials og modstandere/konkurrenter!
6. Giv positiv kritik, som passer til den enkelte kapsejlers individuelle behov og alder!
7. Undgå overdreven negativ kritik!
8. Prioritér indsats efter evne over resultatet!
9. Tilskynd kapsejlerne til at respektere hinanden som individer - uanset deres baggrund, sportslige evner og potentiale!
10. Fordøm usportslig optræden og hånende eller nedladende tilråb og udtalelser!
11. Hold til stadighed din viden om træning og udvikling af unge kapsejlere opdateret!
12. Vær altid opmærksom på den magt, du har som træner, og undgå enhver seksuel tilnærmelse af og intim kontakt med kapsejlerne.
13. Behandl alle kapsejlere ligeværdigt - uafhængigt af køn, race, etnisk og religiøst tilhørsforhold!
14. Vis interesse og omsorg for syge og skadede udøvere!

III. Etiske normer for ledere og ansatte i klubberne og organisationerne

1. Søg at give alle kapsejlere lige muligheder for at deltage uafhængigt af deres baggrund, kapsejlsdømmes evner og potentiale!
2. Inddrag kapsejlerne og forældrene i planlægning og beslutninger knyttet til kapsejlsdømmet!
3. Kapsejleren deltager for sin fornøjelses og ikke for belønningens skyld. Overdriv derfor ikke brugen af præmier!
4. Gå forrest med en positiv opførsel samt positive og støttende kommentarer!
5. Fordøm usportslig optræden og hånende eller nedladende tilråb og udtalelser!
6. Lær kapsejlerne respekt for organisationsværdierne åbenhed og demokrati!
7. Undgå enhver seksuel tilnærmelse af og intim kontakt med kapsejlerne!
8. Behandl alle kapsejlere ligeværdigt - uafhængigt af køn, race, etnisk og religiøst tilhørsforhold!

IV. Etiske normer for forældre

1. Husk, at dit barn sejler kapsejlsdømmet for at glæde sig selv og ikke dig!
2. Tilskynd kun dit barn til at deltage, tving det ikke!
3. Tilskynd dit barn til at kapsejle efter reglerne og til at løse konflikter uden fjendtlighed eller vold!
4. Støt og opmunter alle børn og unge i træning og konkurrence - ikke bare dine egne!
5. Vær positiv både i modgang og medgang!

6. Latterliggør aldrig et barn og råb ikke ad det, hvis det har begået en fejl!
7. Husk, at børn og unge lærer bedst med/gennem eksempler. Værdsæt altid god kapsejladts og gode præstationer fra alle børn og unge!
8. Respektér kapsejladtslederens og officials' afgørelser og lær børn og unge at gøre det samme!

9. Værdsæt frivillige trænere, ledere og officials. Uden dem kunne dit barn ikke deltage i nogen kapsejladts!
10. Respektér ethvert barns rettigheder og værdighed - uafhængigt af køn, race, etnisk og religiøst tilhørsforhold!
11. Opfør dig ordentligt overfor andre kapsejleres forældre!

Sammenfatning

Etisk normer for kapsejlds

Kapsejlds har mange indbyggede værdier. Kapsejlds kan give mange gode oplevelser af glæde, fællesskab, udfordring, spænding, præstation og udvikling. Her ser man kapsejldens nære slægtskab med legen, og under de umiddelbare oplevelser ligger der dybere værdier.

Glæden ved kapsejlds skal være det bærende element, hvor også det sociale aspekt finder indpas. Derfor er den fordomsfrie gensidige respekt mellem alle kapsejldens aktører, dvs. kapsejlere, trænere, ledere, trænere, forældre, kapsejldsledere og andre officials nødvendig.

Denne sammenfatning indeholder de fælles normer der som et minimum skal være kendetegnende for kapsejldsen og dennes aktører.

- Kapsejlds er udviklende for alle implicerede og kapsejlds dyrkes med glæde og den er præget af fairness og sportsmanship.
- Alle gør deres bedste
- Alle parter overholder kapsejldsreglerne og normerne for fair play!
- Alle parter talent, potentiale og dygtighed respekteres – uafhængigt af køn, race, etnisk, politisk og religiøst tilhørsforhold samt seksuel orientering.
- Afgørelser truffet af kapsejldsledere og andre officials respekteres
- Helbred altid prioriteres højt og at unødvendige helbredsrisici undgås
- Alkohol og andre rusmidler er ikke forenelige med kapsejlds
- Enhver for doping er bandlyst
- Truende og voldelig adfærd samt nedsættende tale og skældsord i forhold til alle kapsejldens aktører er uacceptabelt
- Frivilliges indsats respekteres og værdsættes